

Halált megvető vigasz

Szentkirályszabadja, 2008. 05. 18. Úrnapi istentisztelet

L. Zsolt 34, 18-19

T. Lk 7, 11-17

Próbáljuk elképzelni, mi történhetett itt! Az a nap is úgy indult, mint a többi. Az özvegyasszony korán kelt. Előkészített mindent, hogy egyetlen gyermekét, a fiát munkába indítsa. Közben újra arra gondolt, ami minden reggeli készülődésnél eszébe szokott jutni, hogy férje halála óta ez a fiú jelenti számára az egyetlen vigaszt. És az egyetlen támaszt is. Hiszen csak fiától remélhetett anyagi támogatást. A fiú a gyengéd anyai keltegetésre felkelt, megmosdott, és bekapkodta szegényes ennivalóját, amit anyja nagy gonddal tett elé. Aztán megölelte anyját, és elrohant. Ekkor még egyikük sem gondolta volna, hogy most látták egymást utoljára. Az özvegyasszony hosszan nézett utána, míg csak el nem tűnt a szeme elől.

Pár órával később jött a szörnyű hír, amelynél nincs fájdalmasabb egy édesanya számára: fia meghalt. Az özvegy a szívéhez kapott: mintha tört forgattak volna meg benne. Azt sem tudja, hogy az azóta eltelt néhány órában mi történt. Csak azt látja, hogy fia holttestét már meg is mosták, majd begöngyölték a halotti leplekbe, feltették egy halottszállító hordágyra, és már indulnak is vele ki a városból a temetőbe, hogy a szokások szerint még aznap este eltemethessék. Azt is érzékeli, hogy rengetegen kísérik, többen is karolják, tartják, segítik őt, ami most nélkülözhetetlen a számára, mert jártányi ereje sincs. Hallja a vigasztalásokat is: amióta megkapta fia halálhírét, a szomszédok, rokonok, barátok egyfolytában igyekeznek valami bátorítót mondani, de ő semmit sem fog fel belőlük. Csak a szájak mozgását látja, csak hangokat hall, de a szavak értelme nem jut el hozzá. Közben egész testét rázza a szűnni nem akaró sírása. Így érkeznek el a város kapujához. Ott a temető felé veszik az irányt. Egy kicsit félre kell húzódnium, mert egy másik menet jön velük szemben. A menet élén egy

fiatal rabbi halad. Ahelyett azonban, hogy a szigorú vallási előírások szerint nagy ívben elkerülné a halottas menetet, nehogy tisztátalanná váljon, mintha egyenesen feléjük tartana, majd amikor már egészen közel ért hozzájuk, meg is áll. Miért tartóztatja fel őket, mit akarhat? A rabbi most odalép hozzá és egyenesen a szemébe néz. Hihetetlenül meleg tekintete mély együttérzést tükröz. De mellette még valami mást is: olyan elszántságot és reményt, amit még soha senkinek a szemében nem látott. Ki ez az ember? Tétovázásából a rabbi szava rázza fel: *„Ne sírj!”* A rabbinak nemcsak a szájmozgását látja, szavainak értelmét is felfogja. Sőt, ezek a szavak egészen a szívéig hatolnak. De nem érti, hogy mondhat ilyet ez a rabbi éppen most, ebben a helyzetben. Ám mielőtt bármit is reagálna rá, a rabbi már tovább is lép tőle, a halott fiát vivő emberekhez. Odamegy fia begöngyölt holttestéhez, és megérinti! Jól látja? Igen, tényleg megérintette, hiszen a keze még most is rajta van. A halott vivők csodálkozva megállnak: nem értik, egy rabbi hogyan veheti ennyire semmibe az ősi törvényt, hogy a halott megérintése tisztátalanná tesz. A rabbi egészen közel hajol a halott fiúhoz, és megszólítja: *„Ifjú, neked mondom, kelj fel!”* Az özvegy fia abban a pillanatban felül és beszélni kezd. A halottas menet felmorajlik, félelem és döbbenet lesz úrrá mindenkin. Majd egyszer csak elkezdi valaki dicsőíteni Istent, és egyre többen kezdik mondogatni: *„Nagy próféta támadt közöttünk, és meglátogatta Isten az ő népét”*. Az özvegy édesanya még mindig zokog, de most már félelmében és örömeiben. Megszólalni nem tud, nem talál szavakat, de ha találna is, most nincs abban az állapotban, hogy hang jöjjön ki a torkán.

Azért kértem, hogy képzeljük el az itt leírt jelenetet, mert nagyon szeretném, ha Jézust, a mi Urunkat úgy látnánk ebben a történetben ahogyan Ő itt valóban előttünk van: vigasztaló Istenként! Ebben a történetben egy csodáról olvashatunk, hiszen egy halott ifjú feltámad. Ez azonban könnyen eltakarhatja szemünk elől a még nagyobb csodát! Mert nem az ő feltámadása itt az igazi csoda, hanem az a vigasztalás, amivel és ahogyan vigasztal Jézus. Ezért Jézust se halottfeltámasztóként lássuk itt elsősorban, hanem vigasztalóként!

Lukács is így ábrázolja. Ezt a történetet csak Lukács írta meg az evangélisták közül. Az orvos evangélista, Pál háziorvosa. Számára, mint orvos számára egészen rendkívüli orvosi

esetnek számíthatott egy halott feltámadása. De nézzétek: mégsem ezt boncolgatja. Hanem úgy írja meg ezt a történetet, hogy sokkal többet foglalkozik benne az özvegy édesanyával, és azzal, hogyan vigasztalta meg őt Jézus, mint a fiú feltámasztásával. Erről árulkodik már a leírás stílusa is: milyen hallatlan finomsággal és tapintattal ír Lukács minderről! Külön kiemeli, hogy ez az asszony már „özvegy” volt, és azt, hogy „egyetlen fia” volt, aki meghalt. Külön kiemeli, hogy Jézus „meglátta” és „megszánta” őt. Tehát az egész történetben nem a halottfeltámasztás, hanem a vigasztalás csodája van középpontban. És nézzétek azt is, hogyan viszonyul benne ez a kettő egymáshoz: Nem a halottfeltámasztásnak része a vigasz, hanem a vigasznak része a halottfeltámasztás. Igen, mert Jézussal mint vigasztaló Úrral találkozott ez az özvegy édesanya. Mi is így tekintünk most Rá, és nézzük meg, mi jellemző a vigasztaló Jézusra?

Jézus vigasza abban különbözik minden más vigasztalástól, hogy az övé halált megvető vigasz. Ez Nála kettőt jelent: 1. Nincs tekintettel a halál hatalmára. 2. Mindig tekintettel van azokra, akikre a halál nincs tekintettel.

1. Jézus vigasza tehát először is azért halált megvető, mert nincs tekintettel a halál hatalmára. Így lép oda az özvegy édesanyához is: amikor Nain városának kapujánál a halál menete az élet menetével összetalálkozik, Jézus az, Aki átveszi a kezdeményezést. Megállítja a halottas menetet, és olyan erővel és hatalommal vigasztal, amivel még a halál karmaiból is képes visszahívni az özvegy halott fiát. Nála a halál megvetése tehát nemcsak szólam, nemcsak szavak szintjén igaz, hanem a tettek mezején is megmutatkozik. Halált megvető bátorsággal, vakmerőséggel, vagy felelőtlenséggel találkozhatunk az emberek körében. De olyat nem találunk az emberek között, aki vigasztalni is halált megvetően tudna. Ez lehetetlen, mert a halállal szemben teljesen tehetetlenek vagyunk. Egyedül Jézus az, aki vigasztalni is halált megvető módon képes, mert egyedül Ő nincs a halál hatalmába rekesztve. Őt nem tarthatja fogva a halál, Ő fölötte áll a halál hatalmának. Egyedül Ő az, Aki képes úgy vigasztalni, hogy az valóban megoldást jelent a halállal szemben! Ő úgy tud vigasztalni, hogy abból élet támad. Ismered-e így Jézust?

Mivel az Ő vigasza ilyen halált megvető vigasz, ezért annak is utasítást tud adni, akit mások már csak gyászolni tudnak. Ő azt is életre tudja kelteni, amire vagy akire mások már halottként tekintenek.

Van valaki az életedben, akit te már csak gyászolni tudsz? Gyászolod, pedig lehet hogy él még, de számodra már nem létezik, mert annyira megbántott, vagy annyira elszakadt tőled, hogy megszűnt köztetek minden kapcsolat? Vagy van valaki, aki ugyan nem ment el tőled, nagyon is elevenen él a számodra, mert ott él a közeledben, talán veled, egy fedél felett, a házastársad vagy a gyereked, vagy unokád, de mégis gyászolod, mert látod, hogy teszi tönkre magát...Vagy gyászolsz egy elszalasztott lehetőséget, amit ha sikerült volna kihasználnod, akkor talán most más lenne az életed? Lásd meg ebben a történetben, hogy Jézus azt is életre tudja kelteni, akire vagy amire mi halottként tekintünk. Életre tudja kelteni mindazokat, akiket most te valamiért gyászolsz. És ugyanígy életre tudja kelteni maghalt reményeinket, eltemetett képességeinket. Életre tudja kelteni gyülekezetünket, egyházunkat, az európai keresztyénséget. Életre tudja kelteni gyászos helyzetű magyar népünket is.

És Jézus nemcsak *tudja* mindezeket, hanem *akarja* is! Akiket mi már csak gyászolni tudunk, azokat Ő nemcsak tudja hanem akarja is életre kelteni. Hiszen Ő ezért jött. Ahogyan Ő mondja: „*Én azért jöttem, hogy életük legyen sőt, bőségben éljenek*” (Jn 10, 10) És tudjátok, miért akarja ezt megtenni? Mert nem tudja elnézni, mennyire ki vagyunk szolgáltatva a halálnak. Ez a halálnak való kiszolgáltatottságunk szó szerint megindította Jézust: az első karácsonykor elhagyta a mennyet, és eljött hozzánk, hogy megoldást adjon nekünk, akiket a halál kíméletlenül meg akar semmisíteni.

2. Jézus vigasza tehát azért is halált megvető, mert tekintettel van azokra, akikre a halál nincs tekintettel. Jézus vigasza azért halált megvető, mert a halállal szemben, amely mindnyájunkat fenyeget, Ő odaáll mellénk, és megoldást kínál. Ezt a hozzáállást a halállal szemben egyedül Ő engedheti meg, mert Ő fölötte áll a halálnak. És itt most a halál alatt ne csak a fizikai elmúlásra gondoljunk, hanem úgy értsük a halál szót, ahogyan a Biblia beszél

róla: a teljes halálra, a lelki halálra gondoljunk, amikor valaki Isten nélkül létezik. Aki így létezik, azt már életében halottnak mondja a Biblia, hiszen nincs kapcsolata az Élet Urával. Az ilyen ember fizikailag, biológiailag él, de lelkileg halott. És amikor fizikailag is meghal, akkor teljesen halott lesz. Nos, ettől a teljes haláltól akar megmenteni Jézus.

Jézus vigasza tehát azért is halált megvető, mert tekintettel van ránk, akikre a halál nincs tekintettel. De a mai történetünkből megtudunk még valamit. Azt, hogy különösen is tekintettel van közülünk azokra, akiknek a szívét bármilyen módon már megsebezte vagy megtörte a halál. Mégpedig annyira tekintettel van rájuk, hogy sokszor még a hitnek is elébe helyezi. Egészen döbbenetes volt számomra azt meglátni ebben a történetben, hogy amikor ránk tekint, nem minden esetben a hitünket veszi figyelembe Jézus, de minden esetben figyelembe veszi a szívünket: a szívünk állapotát, ha megsebzett vagy megtört szívűek vagyunk. (Vö. *„Mert én arra tekintek, aki nyomorult és megtört szívű, és aki igéimet tiszteli.” Zsolt 66, 2)*

Az előző történet, a kapernaumi századosról és szolgájáról szóló rész azzal zárult, hogy a kapernaumi százados nem is találkozott Jézussal, mégis megtapasztalta hatalmát, és meggyógyult a szolgája. Ebből többek között azt érthettük meg, hogy nem kell ahhoz szemtől szembe találkozni Jézussal, hogy megtapasztalhassuk az Ő hatalmát.

Ez a mai történet viszont még ennél is merészebbet állít: azt, hogy nem minden esetben azért tapasztalhatjuk meg Jézus hatalmát, mert hiszünk benne. Íme, itt még az előző történethez képest is nagyobb csoda történik. A kapernaumi századosnak a szolgája haldoklott, de itt a naini özvegyasszony fia már meg is halt. Jézus nem a haldoklásból, hanem már a halálból hozz vissza az életbe. Viszont egyetlen szóval sem olvasunk itt arról, hogy ennek az ifjúnak a feltámasztása azért történt volna, mert ő, vagy özvegy édesanyja, vagy bárki más a környezetükben hitt volna Jézusban. A hit kifejezés elő sem fordul ebben a történetben! Jézus itt semmi másra nincs tekintettel, egyedül csak arra, hogy mennyire összetörte a szívét ennek az özvegy édesanyjának egyetlen fia halála. Jézus jól tudja, hogy ez az asszony fiával együtt egyetlen támaszát és vigaszát is elvesztette és így teljesen

reménytelenné vált a helyzete. Jézus itt most egyedül csak erre az összetört és reményét vesztett szívre tekint.

Azonban ez éppen hogy nem azt jelenti, hogy akkor nem is szükséges hinnünk Jézusban, hanem ellenkezőleg: azzal biztat itt Isten igéje, hogy ha Jézustól még ilyen esetben is számíthatunk segítségre, amikor hitet nem tudunk felmutatni, csak összetört szívünket, szóval ha még ilyen esetben is számíthatunk Tőle segítségre, mennyivel inkább akkor, ha hiszünk, bízunk benne! Igen, mi abban a Jézusban hihetünk, akit még hitetlenségünk, vagy hitetlenkedéseink sem akadályozzák abban, hogy hozzánk forduljon, ha megsebzett vagy megtört szívűek vagyunk. A leggyakrabban éppen ilyen esetben lép oda hozzánk, mert akkor vagyunk a Jézusban való hitre a legfogékonyabbak, amikor megsebződik vagy összetörik a szívünk. Akkor vagyunk a legfogékonyabbak arra, hogy elteljen a szívünk a Jézus iránti bizalommal, amikor elveszítjük mindazt, ami addig a szívünket betöltötte. Ezért hát Jézus a leggyakrabban éppen egy ilyen szívösszetöretést használ fel arra, hogy hozzánk lépjen, és megtanítsa a benne való bizalomra. Lehet, hogy amikor megsebződik vagy összetörik a szívünk, még nincs hitünk, de ez a legnagyobb lehetőség arra, hogy legyen.

Én azt gondolom, hogy ezzel az özvegy édesanyával is ez történt. Miután Jézustól visszakapta egyetlen fiát, döntő változáson ment át: egyetlen reménysége már nem a fia, hanem Jézus lett. Amíg fia volt egyetlen reménysége, addig elveszíthető, halandó reménysége volt. Olyan reménysége, amely a halállal szemben teljesen tehetetlen és kiszolgáltatott volt. Olyan reménysége, amelyet egyszerűen elnyelt a halál. Ha viszont ezután Jézus lett a reménysége, akkor elveszíthetetlen reménységre lett. Olyan reménységre, amely a halállal szemben erősebbnek bizonyult, olyan reménységre, amely legyőzte a halált.

Neked milyen reménységed van? Elveszíthető vagy elveszíthetetlen? Ha Jézus az egyetlen reménységed, akkor elveszíthetetlen reménységed van. Olyan reménységed, amely még a halálnál is erősebb. Nincs ennél nagyobb vigasz. Ez Jézus halált megvető vigasza.